

Николишин Марія

студентка

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Тімоті Бернерс-Лі, винахідник Всесвітньої павутини, у своїй книзі "Заснування Павутини" сказав: "Мережа є скоріше соціальним, ніж технічним явищем". Щоб досягти цього результату - допомогти людям працювати разом - не як технічну іграшку. Найпоширенішою метою Інтернету є підтримка та покращення нашої присутності у високомережевому світі. " [2, с. 107].

В останнє десятиліття "соціальні мережі" стали особливо популярними. Соціальна мережа - це послуга Інтернету, призначена як для спілкування з користувачами, так і для надсилання та поширення інформації. [1, с. 236].

Згідно з дослідженням СMeter, TNS, найпопулярнішими серед українських користувачів Інтернету в квітні 2016 року були соціальні мережі "Вконтакте" (vk.com), "Facebook" (facebook.com) [5]. Однак соціальні мережі процвітають настільки швидко, що суспільство та держава не встигають вирішити відповідні моральні, правові та соціальні аспекти своїх нормативних актів. Згідно statista.com, найпопулярніша соцмережа у світі – Facebook, який в даний час налічує майже 2,5 мільярда активних користувачів на місяць. Додаток для обміну фотографіями Instagram – 1 мільярд. Провівши дослідження показало, що більшість українців вважають, що соціальні мережі, такі як Facebook та Instagram, повинні підпорядковуватися загальним правилам, які допоможуть користувачам цих мереж скаржитися на настирливі матеріали, розміщені на сайті.

Згідно з дослідженням, проведеним Ipsos Mori провідним виданням Великобританії The Guardian (опитування базується на відповідях 1000 британців у віці від 16 до 64 років), дев'ять з десяти вважають, що на сайтах соціальних мереж необхідне жорстке регулювання обігу інформації.

В даний час кожна із соціальних мереж управляється лише за власними встановленими правилами. Однак 89% респондентів вважають, що ці бази даних повинні мати загальновизнані правила ефективного захисту інформації. [6].

Відсутність правового регулювання соціальних мереж в Україні змусила їх відігравати ключову роль у розпалюванні ненависті та посиленні насильства. На початку російської операції в соціальних мережах (особливо у ВКонтакте) була сформована велика кількість груп, присвячених ідеям Антимайдану в різних форматах. Спочатку значна кількість дописувачів була «зареєстрована» в російських містах, а в лютому-березні 2014 року серед спонсорів було багато користувачів з Криму, що продемонструвало активну участь місцевого населення в інформаційній війні з російської сторони. Однак з березня кількість членів групи та донорів зросла безпосередньо завдяки населенню областей на сході та півдні, що призвело до посилення напруженості та збільшення кількості людей, причетних до конфлікту.

Велика кількість недостовірної інформації поширюється в соціальних мережах: неперевірені "фотофакти", "відеозаписи очевидців", "коментарі учасників" тощо. Російські ЗМІ та проросійські громади маніпулюють інформацією, фотографіями та відео в соціальних мережах. Часто вони роблять огидні, криваві чи емоційні фотографії з інших країн та подій і видають себе українцем. [3, с. 27-28].

Окрім цієї проблеми, існує безліч інших проблем, які не мають конкретного юридичного рішення. Серед таких проблем є:

- відсутність єдиних принципів правового регулювання відносин у соціальних мережах;
 - захист та відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в соціальних мережах;
 - регулятивні питання щодо використання реклами, електронної комерції та торгових марок у соціальних мережах;
 - інформаційна безпека та захист персональних даних користувачів соціальних мереж.
- Наприклад, реєструючись у соціальній мережі "Вконтакте", адміністрація цього сайту вважає, що, діючи

розумно і чесно, "правила щодо захисту інформації про користувачів сайту vk.com", користувачеві стає відомо про інформацію на цьому сайті: користувач про себе, інші користувачі сайту та він може бути доступним для користувачів Інтернету, скопійований та розповсюджений цими користувачами; він знає, що певні типи інформації, передані іншому користувачеві, не можуть бути видалені користувачем " [4].

Я бачу, що в даний час існує багато прогалин та суперечностей, пов'язаних із правовим регулюванням відносин у соціальних мережах. Звичайно, існують певні норми в різних галузях права (у цивільному та кримінальному законодавстві існує територіальний принцип, який поширює дію законів на всю Україну, а принцип громадянства визначає кримінальну відповідальність громадян України, які вчиняють злочини, особливо за межами України). Однак цих норм та принципів явно недостатньо для регулювання обробки інформації в соціальних мережах. Глобальний характер соціальних мереж вимагає розробки єдиних норм уніфікованих знань для врегулювання правовідносин у соціальних мережах.

Список використаних джерел

1. Архіпов В.В. Інтернет-право: підручник і практика для бакалаврату і магістратури / В.В. Архіпов. М.: Видавництво «Юрайт», 2016. 249 с.
2. Бернерс-Лі Т. Заснування Павутини: З чого починалася і до чого прийде Всесвітня мережа / Т.Бернерс-Лі, М. Фічетті; Пер. з англ. А.Іщенко. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 207 с.
3. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської. К. : НІСД, 2016. 109 с.
4. Правила захисту інформації про користувачів сайту VK.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vk.com/privacy>
5. Рейтинг популярних сайтів: Facebook.com випередив Wikipedia.org [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tns-ua.com/news/rejting-populyarnih-saytiv-za-kviten-2016-facebook-com-viperediv-wikipedia-org>
6. Bobbie Johnson. Facebook information should be regulated, survey says // The Guardian. – 5 June 2008. https://www.theguardian.com/technology/2008/jun/05/privacy.socialnetworking?gu_src=rss&feed=technologyfull